

2108002201070009
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (EXTERNAL)
(FIRST YEAR)
THEORY AND PRACTICE OF CO-OPERATION
ORGANIZATION & WORKING OF
CO-OPERATIVES – I LEVEL-7

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (EXTERNAL) (FIRST YEAR)**
  - b. Name of the Subject: **THEORY AND PRACTICE OF CO-OPERATION ORGANIZATION & WORKING OF CO-OPERATIVES –I LEVEL-7**
  - c. Subject Code No: **2108002201070009**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો: (દરેકના ૨ ગુણ)

20

Answer the following questions briefly: (2 Marks each)

1. સહકારનો અર્થ સમજાવો.
Explain the meaning of co-operatives.
2. સહકારી પ્રવૃત્તિના પિતા તરીકે કોણ ઓળખાય છે?
Who is known as the father of co-operative activity?
3. સહકારી પ્રવૃત્તિની સફળતાની શરતો કઈ છે?
Which conditions are successful for co-operative activities?
4. ભારતમાં કયા વર્ષથી સહકારી કાયદો અમલમાં છે?
In which year co-operative act are implement in India?
5. સહકારી મૂલ્યો જણાવો.
State co-operative values.

6. પ્રચારનું સહકારમાં શું મહત્વ છે?
What importance of publicity in co-operation?
7. સહકારી મંડળીની વ્યાખ્યા આપો.
Give the definition of co-operative society
8. સહકારી સભાસદ છૂટા કરી રીતે થઈ શકે?
How can be a co-operative is discharge?
9. સમાજવાદના કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
State any two characteristics of socialism.
10. સહકારી ઓડિટરની ફરજો જણાવો.
State the duties of a co-operative auditor.

Q.2 સહકારી પ્રવૃત્તિની સફળતા માટેની શરતો વર્ણવો **16**
Describe the conditions for success of co-operative activity.

OR

સહકારી મંડળીના લાભો અને ગેરલાભોની ચર્ચા કરો. **16**
Discuss the advantages and demerits of a co-operative society.

Q.3 સહકારના સિદ્ધાંતોની વિગતે ચર્ચા કરો. **16**
Discuss principles of co-operation in detail.

OR

સહકારી શિક્ષણ તેમજ તાલીમની આવશ્યકતા જણાવી તેના માધ્યમોની વર્ણવો. **16**
State necessity of co-operative teaching and training and describe its sources.

Q.4 સહકારી સંસ્થાઓના અવકાશ અને કદ સમજાવો. **16**
Explain the scope and size of co-operation.

OR

વિવિધ પ્રકારની સહકારી મંડળીઓનું સંગઠન વિશે સમજૂતી આપો. **16**
Explain organization of different type of co-operative societies.

Q.5 દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીના હેતુઓ ,કામગીરી, પ્રગતિ અને સમસ્યાઓ જણાવો. **16**
State the objectives, performance, progress and problems of milk producer's Co-operative societies.

OR

રાજ્યની મદદ અને સહકારી પ્રવૃત્તિના વિકાસ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. **16**
Write detailed note on state aid and development of co-operative activity.

Q.6 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) 16
Write short notes: (any two)

1. સહકારી ચળવળ.
Co-operative movement.
2. સહકારી ઓડિટ.
Co-operative audit.
3. ગ્રાહક સહકારી ભંડારો.
Consumer co-operative stores.
4. ખાંડ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓ.
Sugarcane producer's co-operative societies.
5. સહકારિતા મોડેલ.
Co-operatives model.

*****